

Beantwoording technische vragen aanvullende vragen GroenLinks

Nog 1 laatste vraag: de dennenprocessierups. Hij is in opmars, zit nu in de Ardennen en het is te verwachten dat hij ook naar Nederland komt. Deze rups heeft meer brandhaarden dan de eikenprocessierups. Doet de provincie nu al dingen om zich voor te bereiden op de komst van deze rups?

Er is momenteel geen biologische bespuitingsmiddel beschikbaar die geen negatieve effect heeft op andere soorten dan de doelsoort.

Minister Schouten heeft het Kennis en Adviescentrum Dierplagen (KAD) de taak gegeven om volgend jaar nieuwe bestrijdingsmethoden te onderzoeken. <https://www.kad.nl/nieuws/kad-wordt-landelijk-centrum-voor-eikenprocessierups/>

Onderstaand de informatie welke het KAD over preventieve bestrijding zegt:

Preventieve bestrijding richt zich op het voorkomen van overlast. Dat betekent dat de rupsen middels een bespuiting worden gedood voordat deze brandharen vormen. Door insectparasitaire nematoden over de rupsen te spuiten, die dan in de bovenste kroonhelft aanwezig zijn, kunnen eikenprocessierupsen worden bestreden. Deze natuurlijke parasieten zijn UV gevoelig en kunnen alleen 's nachts worden toegepast. Daarnaast kan het bacteriepreparaat, Bacillus thuringiensis (Xantari) worden toegepast zodra de eiken 40% bladontplooiing hebben. Beide methodes zijn effectief maar hebben effecten op niet doelorganismen. Daarom zijn vanuit de Natuurbeschermingswet beperkingen in die gebieden waar beschermde soorten aanwezig zijn die gevolgen kunnen ondervinden van de bespuiting. Chemisch bestrijden is eveneens mogelijk echter gezien de veel bredere impact op een groot scala aan niet doelorganismen wordt dit nog nauwelijks toegepast.

De provincie en het KAD zijn op de hoogte van de opmars van de dennenprocessierups.

Aangezien dit een landelijk probleem zal gaan worden zal het KAD zich ook op deze problematiek moeten richten.

Op dit moment zie hierin geen taak voor de provincie Utrecht.

GroenLinks – PS 10 juli 2019

Via vele nieuwsberichten is landelijk wel bekend dat de eikenprocessierups dit jaar in het gehele land massaal aanwezig is. Ook wij als provincie Utrecht hebben daarmee te maken.

Het aantal bomen met nesten is zeker 3 keer hoger dan voorgaand jaar en het aantal nesten per boom is ook veel hoger. Klimaatverandering speelt hier ook een rol in, alsmede de grote aantallen eikenbomen in Nederland.

Onderstaand de beantwoording van je vragen.

- Kunt u aangeven wat de rol van de provincie is als het gaat om de bestrijding van de eikenprocessierups?

De provincie Utrecht bestrijdt de eikenprocessierupsen op de bomen die binnen het (N-wegen) beheer van de Provincie vallen. Binnen het beheergebied van de Provincie staan ca. 60.000 st. bomen, waarvan 39.000 st. eiken.

De Provincie richt zich momenteel met name op de bomen direct langs voet- en fietspaden. Daar waar ernstige klachten zijn wordt er voorrang gegeven aan bestrijding, maar om zo efficiënt mogelijk te kunnen werken worden de N-wegen in zijn geheel afgewerkt. Hier zijn in deze fase specialistisch bestrijdingsploegen voor ingezet, die de rupsen opzuigen en afvoeren.

Vanuit de Provincie is er geen coördinerende rol tussen overige weg-/terreinbeheerders en gemeenten. Elke weg-/terreinbeheerder en gemeente is verantwoordelijk voor de aanpak van zijn eigen bomen.

- Voor zover wij nu kunnen nagaan past de provincie milieuvriendelijke bestrijding toe. Klopt dit? Wat houdt die milieuvriendelijke bestrijding precies in? Hoeveel jaar zijn jullie hier al mee bezig en is er informatie beschikbaar over de effectiviteit hiervan?

Met milieuvriendelijke bestrijding wordt met name bedoeld het preventief spuiten met een biologisch middel. De provincie Utrecht past deze methode ook al ca. 13 jaar toe. De bomen worden dan in het voorjaar, wanneer de rupsen net aan het jonge blad willen gaan eten, bespoten met het biologisch middel Xantari. De rupsen die hiervan eten gaan binnen enkele dagen dood.

In de praktijk werkt dit preventief behandelen maar beperkt. De nesten zijn wel wat kleiner qua omvang, maar helaas is het geen afdoende maatregel om nesten volledig te voorkomen.

Deze methode is overigens ook wel omstreden, omdat ook andere rupsensoorten dood gaan, die juist weer een voedselbron zijn voor vogels. Dus massaler inzetten van deze methode heeft ook zijn keerzijde.

Het behoud en herstel van insecten speelt overigens een belangrijke rol in het ecologische beheer van de provinciale wegbermen.

- Wordt er binnen de provincie ook gekeken naar andere bestrijdingsmethoden zoals het door FvD voorgestelde inzetten van natuurlijke bestrijders zoals mezen, insecten en vleermuizen?

Bij de Provincie is momenteel een pilot gaande met het plaatsen van mezenkasten in de eikenbomen. De resultaten van de pilot moeten nog uitgewerkt worden. Deze uitkomsten verwachten er ergens in het najaar, na het rupsenseizoen.

Insecten en vleermuizen worden niet actief als natuurlijke bestrijders ingezet. Uiteraard zijn we als provincie zo veel als mogelijk beschermend voor deze soorten.

- Een deel van het 'probleem' lijkt te liggen bij de hoeveelheid eiken die in ons land aanwezig zijn. Een logische 'oplossing' zou zijn: vervang zieke/dode eiken door een andere boomsoort. Zijn er mogelijkheden om zoiets te doen? Ligt daar een rol voor de provincie?

Het vervangen van eiken door andere bomen lijkt een voor de hand liggende oplossing als het om beperkte aantallen gaat.

Echter, zoals eerder genoemd heeft de provincie Utrecht ca. 39.000 st eikenbomen in haar beheer. Veelal zeer monumentale en landschap bepalende bomen welke honderden jaren oud kunnen worden.

Vervanging van dode eikenbomen door andere boomsoorten, zou dan ook een heel lang lopend traject zijn en is voor de korte termijn geen oplossing.

Actief alle eikenbomen vervangen zou een landschappelijke ramp zijn en vernietiging van heel waardevolle ecologische elementen in onze leefomgeving.

Mede door een ziekte in de essenbomen (essentaksterfte) gaan we inmiddels bij de Provincie bewust over tot aanplant/herplant van diverse boomsoorten. Door de afwisseling in soorten wordt het totale boombestand minder kwetsbaar voor ziekten en ontstaat er ook geen massale uitval wanneer er in een soort een ziekte komt.

De Provincie promoot dit in ieder geval op "de werkvloer" bij afstemmingsoverleggen met overige (terrein)beheerders, als Het Utrechts Landschap en div. landgoedbeheerders.

Mijns inziens is het niet de rol van de Provincie Utrecht om hier landelijk een trekkersrol in te vervullen.

Hopelijk zijn je vragen hiermee voldoende beantwoord.